

Muziekmethoden voor het primair onderwijs

Muziekonderwijs op de basisschool staat weer volop in de belangstelling. Dit is mede ontstaan door het vanuit de overheid gestimuleerde programma 'Méér muziek in de klas' en de daaraan gekoppelde landelijke subsidie 'Impuls Muziekonderwijs', uitgevoerd door het Fonds voor Cultuurparticipatie. De regering wil daarmee bewerkstelligen dat er structureel meer en beter muziekonderwijs op de basisschool wordt gegeven. De plek waar een goede basis voor het muziekonderwijs gelegd kan worden, dat vervolgens in het buitenschoolse circuit kan worden. Een geweldig initiatief en een loffelijk streven, maar dit roept ook direct de vraag op wat goed muziekonderwijs op de basisschool is. Het antwoord op die vraag is niet eenduidig te geven en hangt af van de visie op onderwijs die een school als uitgangspunt heeft gekozen. Welke brede visie op onderwijs heeft de school en welke rol speelt muziekonderwijs daarbinnen? Welke positie krijgt muziek daarbij toebedeeld binnen het curriculum en het rooster? Bovendien is muziek te verbinden met alle andere schoolvakken, waardoor ook de 'muzikale intelligentie' het begrip voor de lesstof in deze andere vakken bevordert.

Muziekonderwijs is in handen van groeps- en vakleerkrachten. De kern van goed muziekonderwijs blijft steeds de combinatie van vakmanschap en bevlogen overdracht met behulp van beproefde methodes, waarin muzikale componenten evenwichtig worden benut. Belangrijk is dat groeps- en vakleerkrachten zich kunnen laten bij- en nascholen en meer samenwerken (co-teaching) om op die manier een betere bijdrage te leveren aan de creativiteitsontwikkeling van kinderen.

Om scholen te helpen bij het maken van een keuze voor een muziekmethode heeft het LKCA een inventarisatie gemaakt van de hem bekende beschikbare muziekmethoden en op een rij gezet welke ingrediënten deze bevatten en hoe die worden aangeboden. Daarvoor is een overzicht en een inhoudelijke beschrijving van beschikbare methodes gemaakt. Ook wordt er een matrix samengesteld gebaseerd op een 50-tal vragen. Het LKCA wil met deze matrix geen oordeel geven over de methode, maar wel een inzicht van wat er inhoudelijk aan informatie en lesstof wordt aangeboden. De invulling van de matrix is mede tot stand gekomen met muziekdocenten van verschillende pabo's en conservatoria, alsmede de samenstellers van de methode. De matrix is op 23 juni 2016 gepresenteerd tijdens het Bombarie Festival en via onze website voor iedereen beschikbaar.

Veel scholen zullen een muziekmethode als leidraad willen nemen en die, naar wij hopen, wordt ingezet als middel en niet als doel. De methode als één van de middelen waarmee het doel van het geven van goed muziekonderwijs kan worden bereikt. Het gaat er niet alleen om *wat* er wordt gebruikt of gedaan, maar vooral ook *hoe* en op welke manier muziek in de klas wordt behandeld, gegeven en vooral samen wordt beleefd. Het gebruik van een methodiek of een methode als zodanig biedt geen garanties. De uiteindelijke effectiviteit en waarde van een methode zit hem dan ook vooral in de manier waarop de school en de docent deze muziekmethode binnen hun context weten in te zetten.

Een aantal methoden is nog in ontwikkeling en daardoor op dit moment nog niet in zijn geheel beschikbaar. Daarom wordt aan de matrix een pdf gekoppeld met informatie van de uitgever/samenstellers over hun visie op muziekonderwijs, hoe de opbouw en samenhang van het aanbod is en wat er in de nabije toekomst nog te verwachten is aan uitbreiding en/of ontwikkeling. Het LKCA hoopt hiermee voor het basisonderwijs een handige en zinvolle tool te hebben ontwikkeld die zal worden aangepast op het moment dat er relevante ontwikkelingen plaatsvinden.

LKCA Projectgroep
Muziekmethoden PO

Voor meer informatie: gertbomhof@lkca.nl